

REFERAT 2019

IT-ARKITEKTURRÅDET

Dato: 16-12-2019 11:30

Sted: KL, lokale 1-03

'Rammearkitekturen er fundamentet for, at kommunerne anskaffer effektive digitale løsninger, der styrker den kommunale opgaveløsning og skaber sammenhæng på tværs. Det sker med borgeren i centrum og på et åbent marked.'

Vision for den fælleskommunale rammearkitektur, vedtaget af Kommunernes It-Arkitekturråd februar 2017.

Deltagerfortegnelse.....	3
1. Drøftelsessager	4
1.1. Målbillede for sammenhængende brugerstyring på sundhedsområdet ..	4
2. Eventuelt.....	9

Deltagerfortegnelse

Deltagere

Fra It-Arkitekturrådet:

- Niels Rygaard, kontorchef for It og digitalisering i Ældre- og Handicapforvaltningen i Aalborg Kommune
- Henrik Brix, it- og digitaliseringschef, Favrskov Kommune, og formand for KITA (den kommunale it-chefforening)
- Lars Vraa, chefarkitekt, KOMBIT
- Ghita Thiesen, kontorchef, Digitalisering og Teknologi

Fra KL:

- Ken Rindsig, Digitalisering og Teknologi, KL
- Peter Falkenberg, Digitalisering og Teknologi, KL
- Dan Bjørneboe, Digitalisering og Teknologi, KL
- Vibeke Normann, Digitalisering og Teknologi, KL

Gæster

Fra Sundhedsdatastyrelsen:

- Esben Andreas Dalsgaard, chefarkitekt
- Kim Michael Mortensen, arkitekt
- Helle Mørch, projektleder

Afbud

Poul Erik Kristensen, Sundhed og Ældre, KL

1. Drøftelsessager

1.1. Målbillede for sammenhængende brugerstyring på sundhedsområdet

SAG-2019-05353 Helle Mørch, Sundhedsdatastyrelsen

Indstilling

Det indstilles at Kommunernes It-Arkitekturråd:

- drøfter den trust-baserede føderationsløsning på sundhedsområdet, som er redegjort for i detaljer i målbilledet for sammenhængende brugerstyring og som er overordnet skitseret i denne sagsfremstilling.
- giver sin opbakning til, at når autentifikationsløsninger på sundhedsområdet ønskes baseret på tillid (trust), så vil det ske inden for rammerne af mål-billedets føderationsmodel, herunder at der skal etableres trust mellem de nationale løsninger og den fælleskommunale Context Handler.

Drøftelse

Esben Dalsgaard, Sundhedsdatastyrelsen, gennemgik forslaget til målbillede for sammenhængende brugerstyring, herunder gjorde Esben rede for baggrunden, beskrev den foreslåede føderationsløsning og den tilhørende governance, samt gennemgik tidsplanen for den videre proces hen mod udbredelsen i 2021. Esben nævnte bla., at målbilledet har valgt National Standard for Identitetens Sikringsniveau (NSIS) som tillidsrammeverk, og at de tekniske beskrivelser stadig er på logisk niveau. Esben oplyste endvidere, at målbillede-dokumentet ikke er endeligt, men vil blive løbende tilrettet i takt med drøftelserne i de forskellige fora.

Føderationsløsningen

Sundhedsdatastyrelsen (SDS) oplyste, at regionerne har tilsluttet sig forslaget om en føderationsløsning, og det samme har KL, KOMBIT og kommunerne i deres høringssvar.

Henrik Brix og Niels Rygaard fra It-Arkitekturrådet bekræftede, at der er kommunal tilslutning til en føderationsløsning, men at en sådan løsning i den skitserede form vil medføre omfattende opgaver i kommunerne i forbindelse med forberedelse og efterlevelse af NSIS.

I fht SDS's forslag til tilslutningsformer med differentierede set ups for henholdsvis 'Store organisationer' og 'Små organisationer' tilkendegav Henrik

Brix, at alle kommuner uanset størrelse vil skulle håndtere opgaven som skitseret for 'Store organisationer'.

Lars Vraa og Rasmus Halkjær Iversen fra KOMBIT nævnte KOMBIT's igangværende arbejde med at gøre Context Handleren klar til implementering af NSIS. Desuden er KOMBIT i gang med at analysere de relevante attributter, ligeledes som forberedelse til implementeringen af NSIS.

Governance

Esben gennemgik en oversigt over de forskellige forvaltere af føderationsløsningerne på fællesoffentligt, fælleskommunalt og på sundhedsdomæneniveau, og kunne oplyse, at målbilledet understøtter den fællesoffentlige referencearkitektur for brugerstyring og følger øvrige standarder på området. KOMBIT nævnte, at placeringen af opgaven med forvaltning af en fælleskommunal føderationsløsning endnu ikke er afklaret.

Målbilledet indebærer, at der fremover ved skift mellem kommunale og fællesoffentlige systemer på sundhedsområdet vil være krav om supplerende autentificering i en struktureret form.

Henrik Brix spurgte, om dette er et yderligere krav i fht den nuværende situation, og Sundhedsdatastyrelsen oplyste, at det er det ikke, men fremover vil skift mellem løsninger foregå mere systematisk, hvor retningslinierne for skift mellem systemer i dag er defineret i fht de enkelte løsninger, fx Fælles Medicinkort (FMK).

Esben redegjorde for, at målbilledet i fht governance og opfølgning lægger op til opfølgning med én aftalepart, i stedet for individuelle aftaler med 98 kommuner.

På spørgsmål fra Rasmus Halkjær om, hvad der ligger i forvalterens opfølgningsopgave, svarede Esben, at kernen i opgaven er, at kommunerne kommer på og overholder krav til processer og krav om politikker.

Lars Vraa nævnte i den forbindelse, at vi bør gå efter et koncept med én samlet revision og én forretningsgang, også af hensyn til den medfølgende økonomi.

Føderationsløsningens betydning for kommunerne

Den foreslåede føderationsløsning indebærer et krav om ekstern revision, hvilket er et nyt krav, idet der i dag ikke er krav til kommunerne om ekstern revision af brugerstyring. Kravet kan sidelignes med den revision, der i dag foregår i fht medarbejdere som kan udstede NemID (Registration Authority).

Tre modeller for tilslutning til føderationsløsningen

På mødet introducerede SDS for første gang en række modeller for kommunernes tilslutning:

3 modeller for den enkelte kommune

Løsning	Fordele	Ulemper
Egne identifikationsmidler Egen infrastruktur	Frihed til at vælge egne identifikationsmidler Ingen afhængighed af MitID/NemLog-in ifm. udstedelse, opbevaring og anvendelse	Omkostning til etablering og drift af både infrastruktur og identifikationsmidler Omfattende <u>governance</u>. NSIS kræver registrering og årlig revision
Fællesoffentlige certifikater Egen infrastruktur	Ingen afhængighed af MitID/NemLog-in ifm. opbevaring og anvendelse	Etablering og drift af infrastruktur til opbevaring og autentifikation. Betydelig <u>governance</u>. NSIS kræver registrering og årlig revision
Fællesoffentlige identifikationsmidler OG infrastruktur	Kræver mindst tilpasning i nuværende infrastruktur Kræver ikke omfattende ny <u>governance</u>	Kun fællesoffentlige identifikationsmidler kan vælges. Afhængighed af <u>NemLog-in</u> i forhold til anvendelse (login)

Ghita Thiesen spurgte, hvilken betydning de forskellige modeller vil have for den enkelte medarbejder/sagsbehandler. Esben svarede, at hvis kommunen vælger model nr. to, så vil medarbejderne opleve mindre fleksibilitet ifht lokale integrationer.

To yderligere modeller blev introduceret, herunder en model med valg af fælles identifikationsmidler, men individuel validering:

2 yderligere modeller, som kræver yderligere fælleskommunal indsats

Løsning	Fordele	Ulemper
Fælleskommunale certifikater Egen infrastruktur	Uafhængighed af fællesoffentlige løsninger så længe NSIS overholdes Kommuner kan gå sammen om løsninger til udstedelse af certifikater	Kun fælleskommunale certifikater kan vælges. Fælleskommunal etablering af løsninger til udstedelse af identifikationsmidler Lokal etablering og drift af infrastruktur til opbevaring og autentifikation.
Fælleskommunale identifikationsmidler OG infrastruktur	Uafhængighed af fællesoffentlige løsninger så længe NSIS overholdes Kommuner kan gå sammen om løsninger til udstedelse, opbevaring, anvendelse og validering af identifikationsmidler	Kun fælleskommunale identifikationsmidler kan vælges. Større afhængighed af fælleskommunal infrastruktur

Henrik Brix spurgte, hvilken holdning KL og KOMBIT har til valg af model, og Rasmus Halkjær nævnte, at det er vigtigt at give flere valgmuligheder til kommunerne, også muligheden for at gå sammen om fx fælles IDP til at ud-

stede certifikater. I alle tilfælde vil Context Handleren skulle være klar til opgaven. Henrik Brix var enig i, at det giver mening at Context Handleren anvendes, når den findes. Hvis kommunen skal løse opgaven på egen hånd, vil opgaven blive mere omfattende.

Esben Dalsgaard tilkendegav, at Sundhedsdatastyrelse alene har behov for en beskrivelse af, hvordan kommuner vælger at håndtere opgaven, herudover har man ikke nogen holdning til selve valget af tilslutningsmodel.

Valg af sikkerhedsniveau

Valg af sikkerhedsniveau har været drøftet i det Regionale Udvalg for Standarder og Arkitektur på sundhedsområdet (RUSA) primo december, og vil blive drøftet i den Nationale Bestyrelse for Sundheds-It den 28. januar 2020.

Da en forudsætning for målbilledet er anvendelse af NSIS som trustrammeverk, har SDS gennemgået den aktuelle placering i NIST (National Institute of Standards and Security) niveau 3, og vurderet, at det vil svare til NSIS niveau 'betydelig'.

Videre proces

Ifølge den skitserede tidsplan skal projektet udarbejde politikker i foråret 2020, afprøve og implementere i foråret 2021, og udbredelsen vil ske i efteråret 2021 (pr. 31.10.21).

I forbindelse med den videre proces spurgte Ghita Thiesen til, hvornår de kommunale og fælleskommunale beslutninger om tilslutning skal være truffet, idet det forinden skal afklares, om der er kommunal opbakning til at vælge én fælles vej uden mulighed for individuel adgang.

Lars Vraa påpegede, at den tekniske forberedelse i fht målbilledet og implementeringen af NSIS og SÅR-journal sker i KOMBIT, men at der derudover vil udstå en række konkrete opgaver vedrørende organisatorisk implementering, som der eventuelt kunne opbygges et fælleskommunalt projekt omkring.

Lars Vraa spurgte endvidere til, om udbredelsen i efteråret 2021 forventes at ske under ét (som et 'big bang') eller om udbredelsen vil ske gradvis med en overgangsperiode, således at de der er klar går over tidligt, og de resterende følger efter gradvist.

Esben oplyste, at forpligtelsen i fht at opretholde det nuværende setup med certifikater og signaturserver fortsat vil eksistere efter 31.10.21, men at SDS ikke er parate til at opfinde andre rammeværk.

Opfølgende drøftelse vedrørende organisationsansvar og individuelt ansvar

Efter mødet var der en drøftelse af et kommunalt høringsvars kommentar om, at det i målbilledet fremstår som at ”ansvar for at autorisere og autentificere medarbejders adgang til sundhedssystemer som udbydes nationalt og af regionerne går fra at være et organisationsansvar til at blive et individuelt ansvar”.

Sundhedsdatastyrelsen præciserede, at det ikke er hensigten, at målbilledet skal ændre på dette ansvar, og formuleringerne vil derfor blive tilrettet i en opdateret version af målbilledet, så der ikke længere kan opstå tvivl om spørgsmålet.

2. Eventuelt